

Preek Lukas 5:1-11

- Schildwolde, 13 januari 2019
- Kees van Dusseldorp
- viering HA

Liturgie:

Thema: Van volgeling tot deelnemer

votum en groet

NGK 163 Dit huis, een herberg onderweg

wetslezing

Ps.38:5,9,11 [Wiekslag 5-8]

gebed

lezen: Luk.5:1-11

kindermoment Groep 1-2-3

NLB 534 Hij die de blinden weer liet zien

preek

Ps.65:1,2,3

lezen HA-formulier 4 (p. 702)

NGK 195 Ik ben het levensbrood (GK 57)

viering

NGK 184 Heer wij komen vol verlangen (LK 360)

lofverheffing

Ps.103:1,4

gebed

collecte

NGK 167 Machtig God, sterke rots

zegen

kindermoment

Ik wil jullie een verhaal vertellen van Rachel en Nathan. Rachel en Nathan zijn 7 jaar en ze zijn vrienden van elkaar. Ze zijn enorme fan van K3. Ze kijken vaak naar liedjes en filmpjes van K3. Dat kunnen ze zelf opzoeken op de tablet. Hoe ziet dat eruit, als je op de tablet een filmpje kijkt? Kunnen jullie dat voordoen?

Ze zijn in oktober naar de show van K3 in Groningen geweest. Toen zaten ze in van de mooie stoelen. Ze konden het heel goed zien: alle lichten en kleuren op het podium. De dansjes en de liedjes. Met sommige bewegingen deden ze mee. Ze letten heel goed op! Hoe ziet dat eruit? Als je erbij bent en goed oplet?

De show is afgelopen. Rachel en Nathan staan toevallig net buiten, als Hanne, Klaasje en Marthe ook naar buiten komen. Hebben zij even geluk! Rachel en Nathan kijken hun vader en moeder aan: 'Mogen we kijken waar ze heengaan?' Natuurlijk mag dat. Zo lopen ze achter K3 aan. Heel dichtbij. Ze volgen hen, tot K3 een restaurant ingaan om wat te eten. Rachel en Nathan kijken nog een keer goed door de ramen en gaan dan weer naar huis. Zij hebben wat te vertellen op school maandag! Hoe ziet dat eruit? Als je met iemand meeloopt? Iemand volgt? Uit nieuwsgierigheid? Of omdat je een fan bent?

'Stel je voor,' zegt Rachel tegen Nathan terwijl ze teruglopen, 'dat Hanne of Klaasje of Marthe ons zag en met ons ging praten! En stel je voor dat K3 aan ons zou vragen of we zouden willen meehelpen met de volgende show!' 'Nee joh', zegt Nathan, 'dat kunnen wij toch helemaal niet?' 'Misschien op het podium of zo, in het koor, of in de dansgroep. Dan ging iedereen foto's van ons maken!' Dat zou gaaf zijn! Dan zouden zij kunnen meehelpen! Hoe zou dat eruit zien?

Nu moet je goed opletten! Wat hebben jullie nu gedaan?

Je kunt gewoon een beetje kijken naar iemand die beroemd is. Je kunt goed opletten op iemand. Je kunt met iemand meelopen. En je kunt iemand meehelpen. Wat is het leukste?

Zo is het ook met Jezus. Voor de mensen vroeger, maar ook voor ons vandaag. Je kunt gewoon een beetje kijken en luisteren naar de verhalen. Je kunt ook heel goed opletten, om Jezus te leren kennen. Je kunt met Jezus meelopen. Dat betekent dat je zelf gelooft, naar de kerk gaat, leert bidden en meedoet met zingen. En je kunt Jezus meehelpen. Als je ook zelf andere mensen helpt, voor anderen mensen opkomt, voor andere mensen bidt en andere mensen vertelt over Jezus. Wat zou het leukste zijn? Zo gaat het verhaal ook over Petrus, dat we uit de Bijbel hebben gelezen en waar ik zometeen over ga preken. Petrus was al een volgeling van Jezus. Maar hij wordt nu ook een medewerker. Hij vindt zichzelf eigenlijk helemaal niet geschikt. Maar Jezus wel! Omdat Petrus echt gelooft! Dat is het belangrijkste!

Gemeente van Christus,

** van volgeling tot deelnemer

Wat heb je met Jezus? Hoe is je verhouding met Hem? Ben je een kijker, een toeschouwer die het soms interessant vindt, maar soms ook niet? Ben je een leerling, die graag meer wil weten en er tijd voor maakt om in Bijbel te lezen en er met mensen over te praten? Ben je een echte volgeling, die zelf gelooft, bidt, in de kerk komt en van harte meezingt? Of ben je zelfs een medewerker? Een deelnemer aan het project van Jezus? Die zich ervoor inzet dat zijn missie doorgaat, dat Gods Koninkrijk groeit?

Een toeschouwer, een leerling, een volgeling of een medewerker? Hoe zou je je verhouding tot Jezus omschrijven? Ik denk dat dat voor een groot deel samenvalt met hoe je je naar de kerk opstelt: ben je een toeschouwer, ben je een lid van de kerk, ben je een gelovige die zelf meedoet of en je iemand die ook een taak in de gemeente vervult? Nee, natuurlijk gaat het niet om de kerk. Het gaat om je verhouding tot Jezus. Petrus was een volgeling van Jezus. En hij wordt een medewerker, een deelnemer aan de missie van Jezus. Dat gebeurt in de geschiedenis die we gelezen hebben. Dat is het mooie van de verhalen van Jezus' leven. Het maakt het zo concreet. Het gebeurde hier op aarde. Het gaat over mensen van vlees en bloed. En wat zij van Jezus meemaken, geeft vaak een prachtige aanleiding om er voor jezelf over na te denken. Wat heb ik met Jezus? Ben ik een toeschouwer, een leerling, een volgeling of een medewerker?

** Jezus en de mensen

Ze staan allemaal aan de oever van het meer. Duizenden mensen. Gekomen om uit zijn mond het woord van God te horen. De tribunes zijn volgelopen. Jezus heeft indruk gemaakt. Hij brengt de boodschap van het complete heil voor de mensen. Vergeving van zonden, bevrijding van boze machten, genezing van ziekten en herstel van verstoorde relaties. Dat preekte Hij en dat deed Hij. Een geweldige boodschap, wie zou dat niet graag willen horen en meemaken?

Zo begint het optreden van Jezus. Eerst zocht Hij de mensen op. Nu zoeken ze Hem op. Met honderden en duizenden belangstellenden. Het is zo fijn om bij hem te zijn! Maar zijn deze belangstellenden ook gelovigen? Beseffen ze dat het aanhoren van de woorden van Jezus vroeg of laat ook tot een keuze moet leiden? Of je je aan Hem toevertrouwt of niet? Want horen en horen is twee. Wekelijks naar de kerk komen, regelmatig uit de bijbel lezen, dagelijks bidden: het maakt je nog niet tot een gelovig mens.

Het lijkt alsof Jezus afstand neemt. Hij stapt in een bootje, de vissersboot van Simon. Hij vaart een eindje het water op. Nee, niet om de mensen te ontlopen. Hij gebruikt de boot als preekstoel. Dat is praktisch. Maar het maakt ook afstand. Alsof de mensen nog niet helemaal bij Jezus horen. Zich nog geen raad weten met deze bijzondere man. Ze zijn als een enorme school vissen, die langs zwemt, en weer langs zwemt, en weer langs zwemt, maar zich niet laat vangen... Zulke mensen zijn er zoveel. Die wel besef van God hebben, maar niet zo goed raad weten met Jezus. Die zich nog niet hebben laten grijpen, laten meenemen, laten redden door Hem. Die zich nog niet in dienst laten nemen door Hem.

** Jezus en Petrus

'Simon, vaar naar dieper water en gooi je netten uit om vis te vangen.' Dat horen we Jezus zeggen. Wat Hij allemaal tegen de mensen zegt, wordt ons niet verteld. Maar wat Hij tegen Simon Petrus zegt wel. Want het verhaal draait om Petrus. Hij was al eerder door Jezus geroepen om zijn discipel te zijn. Vanaf het begin heeft hij in de discipelkring de eerste plaats gehad. Hij krijgt nu privé-catechisatie van Jezus. Een les die hem nog lang zal heugen. Tegen de achtergrond van die grote massa mensen. Die wel kwam luisteren, maar zich nog niet gewonnen gaf. Om te begrijpen waarom Jezus deze vreemde opdracht geeft, moet je die duizenden mensen in je achterhoofd houden. Die kwamen en gingen, zonder zich aan Jezus te geven.

'Gooi je netten uit om vis te vangen.' Eigenlijk vindt Petrus het onzin. Jezus is toch geen visser? Wie is hier nu de deskundige? Iedere visser weet toch dat de vissen overdag veel dieper zwemmen dan 's nachts. Als het 's nachts niets geweest is, zal het overdag al helemaal niet lukken. Maar ja, Jezus is natuurlijk wel zijn Meester. En dan doe je gewoon wat Hij zegt. Ook al snap je het niet. Of vind je het zinloos. Of heb je eigenlijk zelf een beter idee. Ook al zet je jezelf te kijk voor al die mensen. Ken je dat niet? Wat weet de Heer nu van mijn leven? Ik weet toch zelf wel wat het beste is? ... En toch. De opdracht van Jezus is niet heel ingewikkeld. Midden in het dagelijks leven wordt Petrus geroepen. In zijn gewone kloffie, in zijn eigen zaak. Daar wordt hij geroepen. Jezus is de Meester. 'Nou, omdat u het zegt'. Gehoorzaamheid, maar niet van harte.

Petrus gooit de netten uit. En er zwemt zo'n enorme school vissen in, dat ze het niet kunnen houden. Hun makkers moeten bijspringen om alle vis te houden. Twee boten tot de boord gevuld met vis. Een ongelooflijk wonder. Op het woord van Jezus. Privés voor Petrus. Maar wat is de les? Die wordt nog niet getrokken. Eerst gebeurt er iets anders.

** Petrus tot zondebesef

'Ga weg van mij Heer, want ik ben een zondig mens.' Petrus valt op zijn knieën. Als smekeling voor Jezus. Dat is een bijzondere reactie. Geen enthousiasme over de enorme hoeveelheid vis. Geen aanbidding voor de macht van de Heer, die zelfs de vissen stuurt. Geen heimelijke trots: zie je wel, ik heb toch naar Hem geluisterd. Zelfs geen verbazing: Hoe kan Jezus dit nu geweten hebben? Nee, Petrus komt tot besef van zijn kleinheid tegenover de Heer. Hij heeft iets van de heerlijkheid en macht van Jezus gezien. En ontdekt daaraan zijn eigen onheiligheid, zijn ongeloof, zijn zonden. 'Heer, ik ben het niet waard om uw discipel te heten. Wie ben ik dat ik U volgen zou? Ontsla mij maar uit uw dienst. Ik ben een zondig man. Ik pas niet bij u.'

Als je Jezus echt ziet in hoe Hij is, dan raak je onder de indruk. Van zijn macht – Heer van de schepping. Van zijn wijsheid – Hij brengt je bij de Vader. Van zijn liefde – Hij geeft zichzelf. Bij die luister van de Heer raak je beschaamd over je gebrek aan vertrouwen, liefde en gehoorzaamheid. 'Ik ben niet geschikt om u te volgen, Heer. Ik denk te klein van u. Ik twijfel te vaak aan uw woord. Ik hou nog teveel voor mezelf. Ik gehoorzaam u niet van harte. Heer, U kunt beter andere dienaren nemen. U bent Heer! U draagt de glorie van God! Ik ben een zondig man.' Wie iets van de Heer ontdekt, wordt zich bewust van zijn fouten en gebreken. Dat brengt je op de knieën. Aanbidding en verootmoediging gaan hand in hand. 'Heer, het past niet. U en ik. Hoe zou ik u dienen? Hoe zou ik uw naam dragen? Ik ben een zondige vrouw, ik ben een zondige man.'

** zo geschikt voor de dienst

‘Wees niet bang. Voortaan zul je mensen vangen’. Dat is de reactie van Jezus. ‘Wees niet bang’. Een typerende reactie van God, als mensen voor hem knielen en zich verootmoedigen. Op hetzelfde moment is de engel eruit. ‘Open je handen’. Dat is het enige dat Jezus vraagt. Hij legt zijn heil in je handen, als die leeg zijn. Zolang je jezelf of een ander krampachtig vasthoudt, kan Hij je niet bij de hand nemen. Kijk naar Jezus! Luister naar Jezus. Wordt een smekeling om zijn genade. En geef je over aan zijn goedheid. En je zult horen: ‘Wees niet bang, kom binnen’. Zo neemt Jezus de angst weg. En deze verootmoediging maakt Petrus geschikt om de Heer te dienen. Zijn erkenning brengt hem binnen in het Koninkrijk. Deze vis zwemt niet meer weg voor het net van de grote Visser!

Jezus zegt het zo vaak: ‘Zalig wie nederig van hart zijn, want voor hen is het Koninkrijk van de hemel.’ Dat is precies wat er hier met Petrus gebeurt. Hij was al vriend en leerling van Jezus. Nu wordt hij ook medewerker. De eerste van de gelovigen. Hij gaf zich over aan Jezus. Dát maakt hem geschikt om Jezus te dienen. Als je de neiging hebt om te weigeren, omdat je weet dat je niet voldoet, dan word je ingezet. Mag ik dat concreet toepassen op het zoeken van nieuwe ambtsdragers? Natuurlijk ben jij geen perfecte ouderling of diaken. Je kent je tekorten en je grenzen. Je voelt je niet geschikt of ziet op tegen alles wat daar misschien in meekomt. Je weet dat je geloof soms niet sterk is, of je liefde voor de Heer te vaak op de achtergrond. Toch maakt dat je juist geschikt. Het is voor iedere ambtsdrager belangrijk om die bescheidenheid en verwondering vast te houden. De Heer roept me, ondanks mijzelf. ‘Wees niet bang, ik zet je in!’

Niet alleen als ambtsdrager. Iedere volgeling wordt geroepen tot een taak in Gods rijk. Jij krijgt een dienstbetrekking. In jouw kring, met jouw mogelijkheden. Misschien op een klein stukje. Misschien in een invloedrijke positie. Misschien met tegenwind en problemen. Maar als je Jezus hebt ontmoet, word jij ingezet in de dienst aan de Heer. Dat is een voorrecht, een genade, waarvan je kunt genieten. Je dient de Heer! Je mag op jouw plek meewerken aan zijn missie in de wereld!

** het accent op zonde en vergeving

Als je meer uit Lukas leest, zie je de grotere lijnen. Hoe Jezus het heil van God brengt en daarmee doorgaat ondanks tegenwerking en afwijzing. Nu komt er verdieping in het onderwijs. Jezus gaat geloof vragen. Vrijblijvend toekijken is op een gegeven moment voorbij. Aan de rand meelopen laat de Heer niet steeds doorgaan. In het evangelie ligt de prikkel tot aanvaarding. Vertrouw je Jezus of niet? Ga je leven met zijn beloften of niet? Laat je je inzetten voor Gods plan of niet?

De weg naar het dienen van de Heer loopt via verootmoediging en aanvaarding. Petrus is de eerste. Hij komt tot verootmoediging als hij oog in oog staat met de heerlijkheid van Christus. Hij wordt door de Heer omhelst en in dienst genomen. Want Jezus neemt zondaars aan. Petrus is de eerste. Als je in Lukas doorleest, kom je een hele rij zondaren tegen, die van genade leren leven. Een vervloekte melaatse wordt genezen en terug in de gemeente gebracht. Een verlamde, die door het dak wordt neergelaten, krijgt eerst vergeving en vervolgens genezing. Een uitgestoten tollenaar komt tot bekering en

organiseert een grote maaltijd, waarbij hij zondaars uitnodigt om Jezus te ontmoeten. Die rij van zondaars die gered en geroepen worden, wordt geopend door Petrus.

‘Heer, ik ben het niet waard.’ ‘Kom binnen mijn vriend, vanaf nu zul je mensen vangen. Al die mensen die wel luisteren, maar zich nog niet gewonnen geven. Jij zult ze vangen.’ Zo veel mensen die maar heen-en-weer zwemmen en niet tot een keuze komen. Je wordt een echte visser bent, als je de verootmoediging kent. Je wordt een dienaar als je de ervaring van Christus genade kent. Je wordt een medewerker van God als je je aan Jezus verbindt. Meer dan een toeschouwer, een leerling of een volgeling: een medewerker! Een dienaar van de Heer op jouw plek. Door wie de Heer zijn plan verder brengt.

Jezus Christus. Hij is de gastheer van deze tafel vandaag. ‘Heer, ik ben het niet waard.’ ‘Neem deel aan de maaltijd, mijn vriend, vanaf nu ben je geschikt om mij te dienen.’

Amen